

Hei,

Jeg heter Kjell Sande og er leder for Kafé Lazarus. Vi driver lavterskel arbeid inn mot rusmiljøene i Bergen. Du kan lese om aktivitetene våre på Facebook sida vår: https://www.facebook.com/pg/Kafe-Lazarus-157360601024541/about/?ref=page_internal
Vi har 1537 følgere på FB, og hadde siste året 38 frivillige medarbeidere.

I juni var jeg en tur til Nappane i forbindelse med innspilling av en filmtrailer vi skal benytte for å rekruttere flere frivillige medarbeidere til arbeidet vårt. Vi hentet en beboer ved Indremisjonshjemmet i Bergen som ønsket å komme inn i rehabilitering (finne stillhet og ro). Turen gikk over den majestetiske Nordhordlandsbrua, vakkert naturlandskap, og endte opp i Titlandsvegen 359.

Her ble vi tatt imot av Tanja, tidligere rusavhengig som nå er utdannet sosionom og har en sentral posisjon i Rusomsorg Vest. Vi filmet med drone og fikk inn mye av den vakre og fredfylte naturen der ute. I avslutningsscenen forteller Tanja og Børre, som også har bakgrunn fra rusmiljøet, om veien ut av rusen.

På turen tilbake til Bergen måtte jeg ha et stopp for å gjennomføre et telefonmøte med jobben (Telenor). Da ble jeg kontaktet av en hyggelig dame fra lokalbefolkningen. Da jeg fortalte bakgrunnen for oppdraget mitt kom det fram at hun slett ikke ønsket videre drift på Rusomsorg Vest sitt senter på Nappane. Her trengs det dialog, tenkte jeg da, og besluttet meg for å snakke med så mange som mulig av beboerne langs Titlandsvegen. Jeg har også lest grundig gjennom all den gode dokumentasjonen omkring saken som ligger på Lindås kommune sine innsyn-sider.

Jeg har nå snakka med 12 personer og fått et variert inntrykk av hvordan naboer oppfatter senteret på Nappane. En generell frykt for mennesker som sliter med rusproblem og manglende tillit til Rusomsorg Vest er en del av gjennomgangstonen, men bildet er variert, og uttrykk som «nøytral til saka» blei også brukt.

En gav inntrykk av det det er vanskelig å få solgt hytter på Nappane på grunn «Senteret», noe en annen avviste med å si at det var manglende båtplasser som gjorde hyttene lite attraktive. Denne hytteeieren tvilte på at beboere hos Rusomsorg Vest utgjør noen trussel for hytteeiere i området. Det er vel oftest tilreisende kriminelle som står bak slike innbrudd.

Det er interessant å lese og høre alle eksperter sine uttalelser om ideell plassering av en liten rus-institusjon. Her snakker vi om mennesker som går for lut og kaldt vann i tøffe rusmiljø. Mange har ikke noe forhold til hverken fastlege, psykolog eller NAV. Innleggelsler ved overdoser og behandling av skader de har fått gjennom vold påført av andre i miljøet er deres kontakt med helsevesenet. Mange sliter mye med ensomhet. Noen sitter i sin leilighet alene bak nedtrekte gardiner og stirrer i veggen fulle av angst. Så havner de på en sprekk en gang i uka og blir gående ute noen dager. Andre bor i hospits av varierende kvalitet. Dette er svært stressede miljø. Noen trenger primært hvile og ro. «Eksperterne/folk flest» er delte i synet på plassering. Noen ønsker rusavhengige innesperret langt fra folk, andre ønsker plassering i kommunesenter med komplette tjenestetilbud. Vi tenker at her bør det være rom for alternativ for å dekke ulike behov. Det viktigste er at mennesker får komme til et sted der de oppdager sin egen verdi og får motivasjon til å leve ut sine drømmer. Da kan Nappane være en god start.

Bergen kommune jobber mye med bosetting av rusavhengige. Alle er enige om at bolig er en viktig del av en rehabiliteringsprosess. Housing First programmet til Bergen Kommune er et svært bra tiltak i så måte. Valgfrihet og brukerstyring er viktige prinsipper i Housing first. Type bolig og oppfølging er individuelt, og basert på personens egne behov.

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/housing-first/9885/article-112831>

Rusomsorg Vest sitt senter på Nappane er rusfritt. Dette tviler en del av naboene på. Her må en prøve å få til en dialog til for å komme til en felles forståelse. Dette løses ikke ved å oppgradere bygninger, eller ved å forsterke vei, vann og kloakk.

Vi i Kafé Lazarus ber om at Lindås Kommune fatter et vedtak om Rusomsorg Vest sin framtid på Nappane som:

- Ivaretar brukerne sine interesser (den svakeste parten her).
- Prøver å legge til rette for lovlig drift i reguleringsperioden slik at det blir enklere å skaffe offentlig og privat støtte i reguleringsperioden

Når vi tenker på brukerne må vi også huske på alle de pårørende som sliter med frykt og bekymring. Gro Skartveit, venstrepolitiker som har vært ordfører i Finnøy, sier i boka «Den usynlige smerta» at «ein kan rekne rundt åtte nære pårørande for kvar som misbruker rus.»

Blant 1000 rusavhengige fins det 1000 forskjellige mennesker. 1000 grunner til at de er blitt rusavhengige og 1000 veier ut av rusen. Individuell behandling og personlig plan er en måte å uttrykke dette på. Men da må det finnes alternativ. Vi kjenner ikke til noe alternativ som kan erstatte Rusomsorg Vest avdeling Nappane. Hva er så, slik vi kjenner til brukerne og tilbudet, unikt med Nappane:

- Her kan du få nedtrapping på LAR medisin for de som trenger det.
- Her kan du komme til et hjem der du finner hvile og ro.
- Brukerne setter pris på at beliggenheten. De ønsker å komme bort fra byen.
- Rusomsorg Vest sørger for kontakt med fastleger, psykologer, rusmedisinsk avdeling i Helse Vest, NAV og andre instanser etter behov.
- Her kan du få plass på kort varsel mens du venter på et permanent tilbud et annet sted.
- Det finnes knapt et vakrere og bedre sted å bo enn Nappane. «Midt i smørøyet» var det en av naboene som sa. Her finner du vakker natur, her kan du fiske i sjøen. Menneskene vi møter i rusmiljøene er vant til å få avslag på det meste. Hvorfor skal ikke vi gi de det beste?
- Vi snakker om et samfunnsnyttig tiltak.

I Bergen har vi sett en holdningsendring blant folk de seneste årene. Mye av dette skyldes oppmerksomheten Petter Uteligger har klart å skaffe omkring de rusavhengige sin situasjon. <http://www.tv2.no/a/8972628/>

Utenfor Strax-huset er det nå frivillige som deler ut mat og klær seks kvelder i uka. Brukerne uttrykker sin takknemlighet. De føler seg verdsatt og sier at de nå lettere tenker på å søke rehabilitering.

I løpet av de syv siste årene har det så langt vi kan se ikke vært noen episoder som har fått omtale i pressen der brukere på Nappane har sjenert lokalbefolkningen. Blant sakene vi finner på Nappane er:

<https://www.nordhordland.no/nyhende/ex-narkomane-tanja-samlar-inn-pengar-for-nappane/s/1-219232-7036928>

<https://www.nrk.no/hordaland/skudd-avfyrt-mot-omsorgssenter-1.8268699>

<https://www.nordhordland.no/lindas/stal-spekemat-for-37-000/s/1-219232-5703666>

<https://www.nordhordland.no/lindas/frameis-misnoye-pa-nappane/s/1-219232-5112611>

<https://www.nordhordland.no/puls/skal-bli-senter-for-slitne-sjeler/s/1-219232-3160904>

<https://www.nordhordland.no/nyhende/knallhard-skyts-fra-bygdefolket/s/1-219232-2861748>

<https://www.nordhordland.no/nyhende/sabotasje-mot-skogrydding-pa-nappane/s/1-219232-2281346>

<http://www.strilen.no/nyheter/i/4k87e/Ville-bu-pa-Nappane>

<https://www.nrk.no/hordaland/utbyggerne-ma-bygge-vei-1.700973>

<https://www.nordhordland.no/lindas/tok-ti-polske-tiggarar/s/1-219232-5023619>

Nå er det slik at det i befolkningen er en generell frykt for rusavhengige. Vi merket dette i Bergen da Nygårdsparken eksisterte som en åpen russcene, og vi merker det nå i området rundt Strax-huset på Gyldenpris der miljøet har flyttet. Også andre områder med dagtilbud og hospits der mennesker lever i aktiv rus kan bli omfattet av frykt og negativ omtale. Dette er ting som også Lindås Kommune må håndtere i sine planer for å etablere botiltak som kreves for å oppfylle opptrappingsplan for rusfeltet.

Vi sender kopi av mailen til gruppelederne for de politiske partiene. Vi er nå i et valgår, og denne saken bør ha stor allmenn-politisk interesse. Rådmannen bør involvere de mykere sidene av forvaltningen også. Skal Rusomsorg Vest evalueres bør en se arbeidet som utføres i lys av Veileder i lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne IS-2076 fra 2014, kapittel 2.2.5 Bedringsprosesser – Recovery. Dette er en verdikjede Rusomsorg Vest bidrar aktivt inn i.

Med vennlig hilsen

Kjell Sande
Kafé Lazarus
Leder

